

ОТЗИВ

от доц. д-р Симеон Тодоров, дм
Институт по Невробиология - БАН

Относно: дисертационния труд на д-р Павел Тончев Краевски на тема "Модуляция от нестероидни и стероидни адюванти на ноцицепцията и ефекта на някои аналгетици. Невропатични и възпалителни експериментални модели и клинични наблюдения" за присъждане на образователната и научна степен "ДОКТОР" по "Фармакология (вкл. фармакокинетика и химиотерапия)".

Работата по представения дисертационен труд е започната през 2003 г., когато П. Краевски е зачислен за задочен докторант по Фармакология в Института по Невробиология на БАН. Забавянето на разработката се дължи на големите допълнителни ангажименти на докторанта. През 2007 г. той печели конкурс за асистент към Катедрата по ортопедия и травматология на ВМА. През 2008 г. дисертантът придобива специалност по ортопедия и травматология, а от 2010 г. е главен асистент и административен отговорник в същата Катедра. Въпреки тази заангажираност, при своето обучение като докторант, участия в научни проуви и публикуване на резултати от дисертацията, П. Краевски е събрал значително повече от изисквания в БАН минимум от 250 кредит-точки.

Представеният за защита дисертационен труд обхваща 163 стр., които са структурирани в няколко основни раздела: въведение; литературен обзор; цели и задачи; материал и методи; резултати; обсъждане; изводи; основни приноси; списък на публикациите и изнесените доклади; списък на литературата.

АКТУАЛНОСТ И ЗНАЧИМОСТ НА ПРОБЛЕМА:

Представената дисертация е насочена към проучване на съвременен въпрос - лечение на болката. Последната е често срещана в ежедневието и трудна за овладяване както в здравни заведения, така и извън тях. Въпреки наличието на нови мощни средства за борба с различните видове болка, в редица случаи се налага неизбежното засега лечение с опиоиди, а които могат да предизвикат изразени нежелани реакции. Настоящият дисертационен труд е насочен именно към решаване на тази задача – използването на лекарствени средства и нови лечебни

схеми, при които предизвиканите от опиоидни аналгетици нежелани реакции да бъдат намалени до минимум.

ЛИТЕРАТУРНА ОСВЕДОМЕНОСТ:

В дисертацията са включени 388 литературни източника, от които 7 са на български език. Прегледът на литературата, която в значителната степен засяга фундаментални проблеми, е убедително свидетелство за задълбочената теоретична подготовка на П. Краевски. В обзора са включени модифицирани от дисертанта схеми и илюстрации, които разкриват неговото отлично познаване на материала. Материалът, включен в литературния обзор, е изложен разбираемо и може да бъде използван от всички, които се интересуват от проблемите на болката и нейното лечение.

Въз основа на изчерпателния литературен преглед, авторът е дефинирал ясно целта на своя труд – чрез проучване на ноцицепцията при модели на остра и хронична болка да се изследва антиноцицептивното действие на използвани в практиката обезболяващи средства, а също подходите за фармакологично модулиране на болката и проявите на толерантност. П. Краевски точно е формулирал задачите, насочени към решаване на основната цел на дисертацията.

МЕТОДИЧНИ ПОДХОДИ:

Дисертантът е използвал богат набор от съвременни методични подходи за проучване и обективизиране на ноцицепцията. С помощта на модерна апаратура е приложил модерни *in vivo* методи за изучаване на болката и нейното купиране. Използвани са също съвременни *in vitro* методи за изследване на някои клетъчни механизми на ноцицепцията и фармакологичното ѝ повлияване.

Получените при разработване на дисертацията данни статистически са обработени с подходящи методи, което подчертава достоверността им и е логична предпоставка за обсъждане на резултатите и оформяне на изводите.

РЕЗУЛТАТИ И ОНАГЛЕДЯВАНЕ:

П. Краевски е представил получените резултати ясно и прецизно. Те са прегледно илюстрирани с 24 графики, 3 фигури и 4 таблици.

Използваният в този раздел подход за анализ на резултатите след всяка глава е позволил на докторанта да представи конкретно и логично да обобщи данните от отделните експериментални постановки.

ОБСЪЖДАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ:

В този раздел ясно и логично са обобщени резултатите от отделните експерименти. Използвайки задълбочените си литературни познания, П. Краевски е обобщил получените данни, обсъдил ги е критично и е потърсил обуславящите ги механизми. Това дава възможност на автора логично да формулира своите изводи и приноси, които имат както теоретично, така и практическо значение.

Приемам дефинираните от докторанта изводи и приноси на неговия дисертационен труд. Като особено важни оценявам отнасящите се до използване на нестероидни и стероидни адюванти при експериментални модели на възпалителни и метаболитни болкови синдроми, както и за клиничното лечение на болка от различен характер при пациенти, претърпели големи или малки ортопедични операции.

Резултатите от дисертационния труд са представени в 8 статии (7 публикувани и 1 приета за печат), а също в доклади на научни прояви у нас и в чужбина. Някои от резюметата са отпечатани в списания с IF (общ IF = 8.113).

Приложеният автореферат дава ясна представа за най-значимото от дисертационния труд.

ОБОБЩЕНИЕ:

Представената дисертация "Модулация от нестероидни и стероидни адюванти на ноцицепцията и ефекта на някои аналгетици. Невропатични и възпалителни експериментални модели и клинични наблюдения" напълно отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника за неговото приложение. Убедено препоръчвам на уважаемото Научно жури да присъди на дисертанта Павел Тончев Краевски образователната и научна степен "ДОКТОР" по Фармакология (вкл. Фармакокинетика и химиотерапия).

20.11.2011 г.
София

Подпис: 
/ст.н.с. д-р С. Тодоров/